

FOMENT

DIARI NACIONALISTA REPUBLICA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ

PERLA, 2.—REUS
TELÉFON N.º 168

NO'S RETORNEN EL ORIGINALS
ENCARA QUE NO'S PUBLIQUIN

Any XIII

Núm. 211

Reus, dijous 19 de Setembre de 1918

PREUS DE SOTSCRIPCIÓ

REUS. . . Ptes. 1'50 al mes.
Fora. . . . . 4'50 trimestre.
Estranger. . . . . 9'—

Número solt 5 cèntims

SABONERIA QUEROL

Fàbrica: Carrer Boule (darrera e Teatre Fortuny)-Tel. 318

	Pessetes	Pessetes
Classe Extra, blanc. Quintá (41'6 kgs.) a	55'50.	Arroba 13'90
" Superior " " "	54'—	" 13'50
" Primera " " "	50'50	" 12'65
" Segona " " "	46'50	" 11'65
" Tercera " " "	44'05	" 11'15
" Corrent " " "	40'—	" 10'—

FRANC FÀBRICA

del momento en que no hay en el Gobierno nadie que no haya aceptado y respetado, y aun ensalzado el hecho de las Mancomunidades administrativas.

Nos parece que no somos sospechosos de pasión por el señor Cambó, pero la justicia y la verdad por encima de todo.

LA GUERRA

Segueix l'avanc dels aliats

Al Nord de l'Aisne activitat de ambdues artilleries.

A la Xampanya les tropes franceses executaren un cop de mà, fent presoners a l'Oest de Xampanya.

Entre Saint Hilaire-le-Grand i el mont Sense Nom, així com al Nord de Reims, els francesos rebutjaren varis cops de mà alemanys.

En el restant del front no ha canviat la situació.

—Les tropes angleses progressaren en direcció a Leverguier, al Noroest de Sant Quintí. Durant la jornada i a la nit milloraren lleugerament ses posicions al Noroest de Hulluch i al Noroest de Neuve.

Victoria franco-serbia

El front de Salónica s'ha despertat repentinament. En el macís montanyenc del Dobropolge, al Est de Monastir, les tropes franco-

ENFERMETATS DELS NOIS

Pel metge especialista Francesc Figuerola

DE L'HOSPITAL CÍVIC-MILITAR I DEL DISPENSARI MUNICIPAL

LABORATORI de SEROLOGIA I BACTERIOLOGIA
i d'anàlisi químic aplicat a la clínica

REACCIÓ DE WASSERMANN

Carrer de la Font, 12.-Reus

Consulta de 3 a 5

La qüestió de les delegacions

Retallem de «La Epoca»:

«No hemos de decir por qué, pero se nos figura que todos aquellos estimados colegas que hablan de una crisis posible, y provocada por los ministros catalanistas, han tardado un mes en enterarse de lo único que hay de cierto, según nuestras noticias, en lo que sobre el particular dicen, a saber: que el Sr. Cambó y los nacionalistas catalanes no han dejado de creer en la conveniencia de que el Estado

delegue en otros organismos públicos, como las Mancomunidades de provincias o de Municipios, determinadas funciones administrativas, con la correspondiente asistencia pecuniaria.

Y es natural que si el Sr. Cambó piensa así, haya hablado de eso en Consejo de ministros, cuando, como ministro de Fomento, haya expuesto planes de obras públicas, y no por cierto ahora.

Fuera de eso, todo lo demás nos parece fantástico, y no creemos que el señor Cambó plantee por eso ningún conflicto político, des

TEATRE FORTUNY - Dissabte i Diumenge - ESTRENA

21 i 22 de Setembre

DE LA SENSACIONAL
PEL·LÍCOLA DE GRAN
ESPECTACLE

ATILA

INTERPRETADA PER:
Febo Mari
Elena Leonidof

10.000 PERSONES-2000 CAVALLS. - Estrenada amb sorollos èxit en el GRAN TEATRE NOVETATS, DE BARCELONA

BANC DE REUS

de Descomptes i Préstams

Admetem en concepte de **DIPÓSIT DE CUSTODIA** lliure de comissió de tota classe de títuls, cuidant del cobro dels respectius cupons al seu venciment.

Otorguem préstecs sobre valors de contractació corrent.

Rebem valors en compte corrent, franc de comissió, cuidant així mateix del cobro pels cupons i abonament en compte del seu producte mitjansent avís.

Per a la custòdia dels valors posem una *cambrà acui-
raçada* posada a cobert de tot risc oferint les majors condicions de seguretat.

Serbies comencaren una ofensiva bastant extensa, la qual, des del primer dia, donà interessants resultats. El 15 del corrent, a les cinc, francesos i serbis, després d'una violenta preparació d'artilleria, atacaren les posicions enemigues, poderosament organitzades en la línia Veterni-Dobropolge-Sokol, que els búlgars havien fortificat durant dos anys i mig i que formaven la part més important de tot el front de Macedònia. La primera posició enemiga fou capturada en una extensió d'onze kilòmetres. L'ofensiva continuà el 16 del corrent amb plé èxit. El front de ruptura anà aixamplant-se a l'Oest fins Gradechnista i alcançà més de 20 kilòmetres. Tota la cresta de Soyol i les de Pronaves, Ronovaca i Braz-Basta estan en poder dels aliats, que han progressat en més de vuit kilòmetres de profunditat.

Els jugo-eslaus atacaren fins a Koziak, que és el punt més important de la regió. L'empenta dels aliats continua fins ara. Els france-

sos i serbis capturaren més de 3.000 presoners i 24 canons. Les pèrdues aliades són mínimes. Francesos i serbis lluiten junts, rivalitzant en bravura i en sacrifici. Sos aviadors donen proves d'una extraordinària habilitat i una gran bravura.

—Els últims despatxos donen compte de que l'ofensiva aliada continua amb èxit.

La resposta dels EE. UU. a la nota austro-hongaresa

El ministre de Negocis Estrangers dels Estats Units, Mr. Lansing, ha publicat la declaració següent:

«Tinc autorització del President per a declarar que la resposta del Govern dels Estats Units a la nota austro-hongaresa, proposant una conferència no oficial als bel·ligerants, serà concebuda en els següents termes:

«El Govern dels Estats Units creu que pot fer-se una sola resposta al Govern imperial austro-hon-

garés. El Govern dels Estats Units declararà varies vegades i amb absoluta franquesa, les condicions per les quals els Estats Units pendrien en consideració la qüestió de la pau.

El Govern dels Estats Units no pot atendre ni atindrà cap proposició de conferència sobre una qüestió a propòsit de la qual se adoptà oportunament una actitud. Aquest Govern feu ja públics els seus objectius d'una manera clara i precisa.»

La Llengua Nacional

L'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana ha dirigit a la Mancomunitat de Catalunya la següent comunicació:

«L'actuació expansiva del Nacionalisme català, de la qual són els més recents símptomes la creació d'una Delegació de la nostra Associació a Mallorca, la moció de l'alcalde En Fausti Valentí a l'Ajuntament de València, i l'entusiasme amb que la premsa rossellonesa ha acollit l'informe Hennessy al Parlament francès sobre la reorganització administrativa de França a base del regionalisme, fa convenient que la suprema direcció de Catalunya, vetllant per l'unitat nacional no sia mimvada per petits cismes filològics originats per dilettantismes locals, procuri al·lisonar en la disciplina de l'Institut de la Llengua Catalana (amb el degut respecte a cada una de les regions de la Catalunya gran) els futurs

professors de nostra parla en els centres docents de València, Mallorca i Rosselló.

L'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana demana, per tant, a la Mancomunitat de Catalunya fundi beques destinades a cert nombre de valencians, mallorquins i rossellonesos, els quals podrien cursar l'estudi científic del nostre idioma en la Càtedra Pompeu Fabra al mateix temps que posarien en les nostres institucions de cultura el sentiment nacional que incorporarà definitivament aquelles regions germanes al Patrimoni espiritual de Catalunya.»

Notes polítiques

L'exercici de la censura

«El Sol» publica una carta del seu director, dirigida al cap del Govern, lamentant-se de la manera capriciosa i arbitrària com s'exerceix la censura, per incapacitat dels censors unes vegades, i altres per mala fe.

En aquesta carta figuren aquests paràgrafs:

«En tot això hi ha indubtablement una manca de respecte a periodícs i a periodistes, perquè manca de respecte és procedir contra nosaltres servint-se del llapiç blau quan la norma dels censors resulta la més absoluta incomprensió, la total absència de cultura en matèria internacional i fins en la nacional, i en fi, en no saber distingir entre l'arbre del mal i l'arbre del bé.

Res hi ha que exciti tant la irritabilitat de la gent com un règim de injustícia permanent.»

Nou periòdic

Ha sortit el primer número d'un periòdic escrit en català titulat «El Poble», que veu la llum a Barcelona.

En honor del Dr. Martí i Julià

Tingué lloc al local del Casal Nacionalista Martinenc de Barcelona,

una reunió de Joventuts Nacionalistes convocada per la Joventut «Els Nets dels Almogàvers» i amb assistència de «La Renaixença», «La falç», «L'avançada», setmanari «L'intransigent» i altres.

Es prengué la iniciativa d'homenatjar al mestre del nacionalisme i socialisme doctor Martí i Julià, i fer ofrena d'un retrat a la Unió Catalanista, de la qual fou tan digne president.

També s'acceptà amb entusiasme la creació d'una Federació de Joventuts Nacionalistes Radicals.

Per a tractar de l'organització de les mateixes, el vinent diumenge, a les onze del matí a la Unió (Canuda, 14) tindrà lloc la primera reunió de delegats, per a la qual es conviden totes aquelles que hi simpatitzen i no ho hagin estat particularment.

El Sr. Cambó a França

El dia 29 del corrent marxarà a França el senyor Cambó, per a visitar les obres del ferrocarril transpirinàic i conferenciar aprop de dita línia ferroviària amb el ministre de Treball francès, a fi de buscar el mitjà de terminar dites obres.

A la vegada, el senyor ministre de Foment pensa estudiar durant el seu viatge un modo ràpid per a la construcció de carreteres.

La apertura de Corts

Diu «El Liberal» que en principi està acordada la fetxa del 7 d'octubre per a la obertura de les Corts i que'ls pressupostos no's presentaran el primer dia de sessions.

Les sessions del Congrés començaràn amb el projecte de reforma judicial aprovat pel Senat, i a mitjans de mes es llegiran els pressupostos.

El text del present nombre ha passat per la censura

Orientacions

I

DELS INFANTS

Deuria implicar una forçosa cuidança l'infantesa, eximint-la dels perills amb que la trobem abismada cada moment pels etzars d'un descuit immens, causa dels pares llurs, i menyspreu d'atenció per part de les autoritats que deurien tindre força zel, aprop d'encarrilar la qüestió, a normalitzar el descuit i portar el cas a problema de ciutadania, amorositat i condalença.

Anant pels nostres carrers, trobem una manada d'infants que sovintament molesten als tranzeunts, atropellant aixís la severitat del primer que'l fan víctima d'un atropell, tirant li fang, molestant-lo i fins quealcunes voltes perjudicant el trajo.

Encar el pitjor no consisteix pas en aquesta molestia que poden causar a qualche tranzeunt, puix a la millor vos trobeu que'ls infants blasfemen descaradament, canten cançons immorals que fan encongir a les persones educades.

No cal dubtar-ne, no; ço és única culpa de la falta de desyetllança dels pares, de l'abandó de les autoritats. Mentres tant, va planant l'embrutiment de les bones costums i el mal es contamina.

Es un problema. No es pot resoldre amb utopies. Jo crec que deu orientar-se als pares, als deudes, als quins tenen el deure de corregir. Per exemple: Els jocs, les carreries dels infants, podria ésser en jardins que deuria crear el municipi, lloc ont es vetllaria per la bona criança dels petits i no es podria permetre l'obscenitat de certes paraules que pels carrers canturrejen, influits per ànimes perverses que semblen males llevors.

An aixó, deurien respondre tots els que poden manifestar un desig de perfecció, una esmena al mal.

Parlem-ne d'aixó. Avivem el foc de l'entusiasme. Al cap i al fi, són

nostres germans, els nostres fills i ens hi va la mútua dignitat de ciutadans.

Orientem la vida dels infants.

S. TORRELL i EULALIA.

Vida corporativa

Cambra de Comerç i Indústria

En la darrera sessió celebrada per la Cambra oficial de Comerç i Indústria d'aquesta ciutat, entre altres de menor interès se donà compte de les següents comunicacions i assumptes.

De nombrosos acuses de rebut d'exemplars de la Memòria de treballs realitzats per la Cambra durant l'any 1917, entre aquells el de la Direcció General de Comerç; de oficis de varies Cambres participant a nova constitució; del Director de l'Escola d'Alts Estudis Comercials indicant la conveniència de donar en aquesta una conferència explicativa de l'organització i objecte de dita Escola, assumpte que's deixà per a una pròxima reunió; i de diverses comunicacions de distintes entitats econòmiques expressant la seva opinió aprop del projecte de llei modificant la contribució industrial i de comerç.

Es donà compte: de la recepció de declaracions de consum de carbó per a usos industrials que amb arreglo a noves disposicions legals deuen ésser tramitades per la Cambra; del favorable resultat de la reclamació formulada per aquesta Cambra aprop de la falta de personalitat de les Cambres de Comerç locals en l'assumpte abans referit; del nomenament fet per aquesta Cambra a favor de don Anton Pellicer per al càrrec de vocal de la Junta provincial encarregada de la distribució de carbons; de les contestacions donades a les consultes elevades per aquesta Corporació aprop de la intel·ligència de certs preceptes de les Rs. Os. de 22 d'abril i 9 d'agost de 1918 relatives a exportació d'olis; de les sol·licituts

d'autorització per a exportar dit caldo rebudes i tramitades per aquesta Cambra amb arreglo a la darrera de les citades disposicions; de les gestions realitzades a fi de lograr la suspensió de l'aplicació de la tarifa general per a transport de vins a Cerbere; de les recomanacions, instancies i protestes d'un elector d'aquesta Cambra aprop de la Companyia dels ferrocarrils; dels nous requeriments fets en l'assumpte dels carregaments dels vapors «Rhea» i «Tellus» i en el dels permisos per a importar a Anglaterra vi en substitució del que conduïa el vapor «Luisa»; de les queixes formulades amb motiu de la detenció de correspondència amb ocasió del tancament de la frontera; d'haver sigut reclamat a la Electra Reusense el compliment del conveni de gener últim, en virtut del qual dita empresa no pot durant tot el present any alterar els preus vigents per al sumistre d'energia elèctrica.

El senyor president donà compte del treball remès per la Cambra a la Comissió Protectora de la Producció Nacional aprop de les necessitats productores que aquella representa; del resultat de la informació oberta prop del projecte de llei reformant la contribució industrial i de comerç, i de l'informe que sobre aquesta materia ha elevat la Cambra a la corresponent Comissió parlamentaria; de les peticions fetes als senyors Cambó i Ventosa amb ocasió de saludar-los al seu pas per aquesta; de la concessió de un premi amb destí al Concurs d'aprenents organitzat pel Patronat de l'Obrer de Sant Josep d'aquesta ciutat; d'haver sigut satisfeta la quota senyalada a aquesta Cambra per la Junta Consultiva de Cambres de Comerç per a contribuir a sufragar els seus gastos; i de la publicació dels projectes de tarifes de ferrocarrils que amb arreglo a noves disposicions legals son remesos a les Cambres per a que els seus elec-

tors puguin formular oportunament les reclamacions que creguin pertinents.

En virtut de lo disposat en la R. O. de 18 de juny de 1918, en el Reglament de Cambres aprovat per R. D. de 14 de març del mateix any i en l'ofici de la Direcció General de Comerç aprovant la modificació introduïda en l'article tercer del Reglament de règim interior de aquesta Cambra, s'acorda proposar a l'Il·ltre. Sr. Governador civil d'aquesta província que convoqui eleccions per a la renovació total d'aquesta Cambra, senyalant la fetxa del diumenge dia 29 de setembre i establint un sol Col·legi localitzat en el domicili d'aquesta Corporació.

SECCIO OFICIAL

Centre de Lectura

Ensenyances Curs de 1918 a 1919

Aquesta Junta Directiva, encoratjada pel bon resultat de les ensenyances en el curs anterior, ha acordat augmentar el nombre d'assignatures, amb les de DIBUIX ARTÍSTIC, que s'ensenyarà segons els novells mètodes de l'Escola d'arts i oficis de Barcelona; DIBUIX INDUSTRIAL, propi per als artesans del ram de construcció i LENGUA CATALANA en classe exclusiva per a senyoretetes.

Completaran el curs de Dibuix industrial, una tanda de conferències setmanals de GEOMETRIA DESCRIPTIVA a càrrec del catedràtic don Anton Porta Pallisé i unes lliçons sobre diferents aspectes del ART DE CONSTRUCCIO, per l'arquitecte don Josep Simó.

La taula d'assignatures és la següent:

Llengua Anglesa; Llengua Francesa, primer i segon curs per a nois i noies; Llengua Catalana per a nois i noies; Esperanto; Matemàtiques; Comptabilitat, primer grau; Comptabilitat, Pràctiques d'escrip-

tori i Geometria Comercial, Solfeig i piano, primer i segon curs per a nois i noies; Violi; Dibueix artistic; Dibueix industrial; Gimnastica per a adults i pàrvuls.

L'horari i condicions, se troben de manifest en la taula d'anuncis del Centre de Lectura.

Les classes començaran el primer d'octubre proxíim.

Reus 14 de setembre de 1918.— Per A. de la J. D., el secretari, Pe-re A. Savé.

Registre Civil

INSCRIPCIONS DEL DIA 18 SETEMBRE

NAIXEMENTS

María Barderas Güell.

DEFUNCIONS

Jaume Dalmau Llauredó, 38 anys, arraval Robuster, 36.—Antoni Gurrera Costa, 69 anys, C. Aleixar, 17.—María Marsal Torroja, 5 mesos, Aguila, 19.—Josepa Manresa Olivé, 8 mesos, Gras i Elies, 5.

MATRIMONIS

Lluís Cabré Sardá amb Dolors Ciurana Blanch.—Joan Gaya Doménech amb Teresa Rodón Constantí.

Informació

Escola de Viticultura i Enologia de Reus

Observacions Meteorològiques

DEL DIA D'AHIR

	A les 9	A les 15	
Baròmetre corretgit a 0°.	755.0	755.0	
TERMOMETRE	Màxima Sol...	33.0	
	Ombra	29.5	
	Mínima Sol...	22.0	
	Ombra	19.2	
PSICRÒMETRE	Termòmetre sec.	25.5	27.8
	Idem humit.	22.0	24.0
Humitat relativa de l'aire.			
Tensió del vapor acuós.			
ANEMÒMETRE	Direcció del vent.	SSE	S
	Velocitat del vent.	23.	30.
Pluviòmetre.			
Evaporímetre.	1.5	2.3	
Estat del cel.	Núvol	Núvol	

Ahir al matí, en la parroquia de Sant Pere, contragueren matrimonial enllaç nostre amic i company En Joan Gaya amb la simpática senyoreta donya Teresa Rodón.

Després de la cerimonia religiosa, en la que foren padrins don Gaietà Benavent i don Josep Amill per part de la núvia i don Anton Baiges i don Policarpi Gibernau per part del nuvi, foren obsequiats els convidats amb un espléndit lunc als jardins de la societat «La Palma», emprenent la felix parella el seu viatge de noces cap a Barcelona i altres capitals.

Tant als nuvis com a llurs families, entre les que s'hi compten els bons amics, pare i germá de la núvia, endresseu nostra més etusiva enhorabona.

Per al proxíim dissabte i diumenge la empresa del Kursaal anuncia un extraordinari aconteixement artistic cinematogràfic amb la projecció de la pel·lícula de 2.500 metres «La bohème» quin felix intérprete del paper de Mimí és la gran artista italiana Leda Gys. Dita obra está basada amb la popular i célebre ópera «Bohème».

S'ha encarregat novament de la seva **Consulta de malalties dels ulls**, el Doctor MERCADER. Arraval Alt de Jesús, 36, principal.

L'inspector provincial del treball, don Martí Navarro, se troba girant sa reglamentaria visita en els centres de treball de la localitat.

Per pujar pels pisos a pidolar ahir fou detingut un captaire de nacionalitat estrangera.

Per manca de número ahir l'A-juntament no pogué celebrar sessió. Ho farà demá de segona convocatòria, a dos quarts de dotze del dia.

F. PRIUS DEMESTRE

Corredor de Comerç col·legiat

Arraval Sta. Agna, núm. 57

Valors - Cupons - Camvis - Giros

Compra venta de valors.

Camvi de monedes i bitllets estrangers.

Ahir al cap al tart, se reuni la Junta local de Reformes Socials sots la presidencia del segon tinent alcalde senyor Tricaz, despatxant els assumptes de trámit i canviant impressions sobre la llei de la jornada mercantil, la qual entrarà en vigor el dia 5 del proxíim octubre.

Gran Colmado

en el punt més céntric de Lleida, se ven amb mercaderia o sense ella. Donarán Raó a casa Pujol.—Monterols, 37.—REUS.

Ahir a la tarda contragué enllás matrimonial nostre distingit amic don Enric Agudé i Parés, administrador del Pantán de Riudecanyes, amb la gentil senyoreta Francisca Sans Furter, de la veina vila de Borges del Camp.

L'acte s'efectuá a la casa torre del pare de la núvia, essent obsequiats els convidats amb un espléndit sopar servit amb tota cura per l'Hotel de Londres, de nostra ciutat.

Foren padrins de boda per part de la núvia don Pere Lloret (president de la Diputació provincial) i el doctor don Pere Ribera, de Barcelona, i per part del nuvi, don Anton Pascual Cugat (President de la Junta d'Obres del Pantán de Riudecanyes) i don Eduard Navás Felip, (President del Sindicat de Regants del dit Pantán).

Els nuvis sortiren en viatge de noces per a disfrutar de les primicies de la lluna de mel, que'ls hi desitgem inacabable.

Rebin els novells esposos i ses respectives families, nostra més coral enhorabona.

Eugeni Mata Pons

REPRESENTACIONS
SEGURS MARÍTIMS

Carnicerías Velles, 5 i 7 (Tel. 366) REUS

L'alcalde del veí poble de Riudoms ha sol·licitat la declaració de utilitat pública per a un camí veïnal que deriva de l'antic de Borges del Camp i acaba en l'empalme de la carretera de Reus a Falset i Cornudella.

MERITORI

de 14 a 15 anys, se necessita. Informaran en aquesta impremta.

La Secció de Sports del Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria celebrarà un concurs d'atletisme a Salou, el dia 6 del proper octubre.

Gel SANO (Joaquima)

és el més recomanat per sa puresa. **DIPOSIT** Plaça de Catalunya, número 7.—Reus.

S'ha creat pel senyor arquebisbe un premi pel rector i el mestre que durant l'any més s'hagin distingit en la protecció de l'arbrat. Els que aspirin a dit premi podran presentar ses sollicituts durant el proper mes d'octubre.

LA CASA BUFILL

Plaça de la Constitució, ven **sucre de canya**, de Cuba, superior, a 70 cèntims la lliura de 400 grams.

Ha sigut adjudicada al contractista d'obres d'aquesta don Pau Bartolí, per la quantitat de 88.600 pessetes, la construcció del nou paviment de la Rambla de Ferrán, de Lleida.

Planxadora-surgidora

Se'n necessita una en el «Caté Restaurant de París». Inútil presentar-se sense excelents referències.

Ha sigut nomenat mestre interí de Vilanova d'Escornalbou, don Anton Huguet.

DEPENDENT D'ESCRITORI

S'ofereix per a tot el dia o per hores. Informes en aquesta impremta.

El diumenge, després de l'homenatge del Cau Ferrat, En Santiago Rusiñol, que ja es trobava delicat i en el banquet ja no va pendre altra cosa que un vas de llet, es va sentir malalt repentinament.

Assistit pels doctors Sacanella i Benaprés diagnosticaren un atac de uremia.

L'estat del malalt, de moment, inspirava angoixa; però cap al vespre ja es va deixar veure una millora. Sortosament s'anà accentuant, i ans d'ahir a la tarda el senyor Rusiñol arribà a Barcelona en el seu estat habitual.

Molt celebrem la millora.

Jaume Simó i Bofarull

ADVOCAT DELS IL·LUSTRES. COL·LEGIS DE REUS I TARRAGONA

Despatx: Robuster, 28, ent., de 11 a 12 i de 16 a 18

Escasseigen novament en aquesta ciutat les existències de bacallà de superior qualitat, esperant se l'arribada d'importants partides per a l'abastiment de la població.

ESPECTACLES

Teatre Fortuny

Grans sessions de cine per a avui. Preus i hores de costum.

Kursaal

Grans sessions de cine per a avui. Preus i hores de costum.

Sala Reus

Grans sessions de cine per a avui. Preus i hores de costum.

SECCIO COMERCIAL

CANVIS CORRENTS

DONATS PER LA JUNTA SINDICAL DEL COL·LEGI DE CORREDORS DE COMERÇ DE LA PLAÇA DE REUS

EXTRANGERS

	operacions	diner
Londres 90 d'l.	»	»
Idem zeque	»	»
París idem.	»	»
Berlín idem	»	»
Marsella vista.	»	»
Hamburg vista.	»	»

VALORS LOCALS

Canvi anterior de operacions	Valor nominal pessetes	Operacions
440 Gas Reusense.	250	---
525 Industrial Harinera	400	---
660 Banco de Reus de Descuentos i préstamos.	500	645
500 Obligacions Electra Reusense.	500	---
25 Companyia Reusense de Tranvies, S.A.	250	---
200 Idem id., Serie B.	500	---
400 Electra Reusense	500	---
2600 Institut P. Mata	2500	---
650 Institut P. Mata.	500	---
150 Empresa Hidrofórica	125	---
515 Obligacions Manicomio Reusense.	500	---
725 Carbuos de Teruel.	500	---
200 Pantán de Riudecanyes.	50	---

Companyia Reusense de Tramvies

Server de trens que regeix des del 9 de Setembre de 1918

Sortides de Reus (Arrabal Robuster)	Sortides de Salou
Tren 26 a les 8'25	Tren 25 a les 9'20
" 32 " 16'—	" 35 " 18'40

Extraordinaris en els dies festius

" 12 " 15'—	" 1 " 16'—
" 36 " 17'05	

—Els dies festius no circularà el tren ordinari que surt de Reus a les 16'05.

Linia de Valencia

Surtea de Salou per a Valencia
6'21, 9'18, 0'02, 18'02 (fins a Benicarló).
Arriben a Salou de Valencia
4'19, 8'32, 18'36, 0'35 (desde Benicarló).

IMP. SANTIÁN - REUS

Gran Hotel - Restaurant de LONDRES

HOTEL DE PRIMER ORDRE

Habitacions amb telèfon urbà i interurbà :: Habitacions amb bany, dutxes i telèfon

Fàbregas i Recasens

BANQUERS

Valors, Cupons, Banca, Canvi, Giro

Rambla dels Estudis, 4 Barcelona

TELÈFONS A 2248 i A 3453

Els cafès GIL

SON: Els de més fortalesa.
SON: Els de més aroma.

Carrer Metge Fortuny, 3 (davant La Fleca)-Reus

ACADEMIA PRACTICA

de Comerç-Idiomes-Batxillerat-Magisteri-
Correus i Telègrafs

DIRECTOR

SECRETARI

En Blai Martí Pamies *Llic. en Filosofia i Lletres*
En J. Luis Rovira Guinart *Professor-Pèrit Mercantil*

AJUDANTS D'AQUEST INSTITUT GENERAL I TÈCNIC

CLASSES ESPECIALS PER A SENYOROTES
I NOCTURNES PER A ADULTES

Aquesta «Acadèmia» compta, a més, amb personal competent per a la preparació de Correus i Telègrafs, anant a càrrec de *Mr. & Mme. Agusse* el grup d'Idiomes.

MATRÍCULA PER AL CURS DE 1918-1919
Arraval de Robuster, n.º 19, principal

Col·legi BALMES

PREPARATORI

Parvuls-Elementals-Superiors-Recomanats
ENSENYAMENT DE LA LLINGÜA CATALANA

Arraval de Robuster, 19. REUS

Aquest Col·legi desenrotllarà l'ensenyament amb procediments intuitius i pràctics, no admetent més deixebles que els necessaris per al bon èxit de la mateixa.

== MATRÍCULA DE 1918-1919 ==

SE VENEN

A PREUS BARATÍSSIMS, els materials que es necessiten per al servei de Brigada municipal i llimpiesa pública:

Set carros de ferro galvanitzat, per a la recollida d'escombraries a domicili, de dos metres cúbics de cabuda, tancats hermèticament.

Dos carros-botes de ferro galvanitzat, de 1.100 litres de cabuda, amb dues vàlvules, que al regar escampen l'aigua a set metres d'amplada.

Dos carros-escombres de ferro, sistema modern, escombren dos metres d'amplada per tirada.

Dos carrets de fusta, recoberts de zinc, amb les seves corresponents cavalleries i gorniments.

Un rodet-atapidor, buit pesa 2.100k. i ple d'aigua 4.500

Un carro tancat, recobert de ferro galvanitzat, per als desperdics de l'Escorxador.

Un carro tancat, de fusta, per a recollir els animals morts de la via pública.

Quatre carros volcants, d'un metre cúbic de cabuda.

Quatre carros-carretes, de baranes altes.

25 pics, 25 xapes, 25 pales, i ferramentes per a empedrar per dos oficials; 36 capots-parapluges; 36 esclòps;

36 gorres d'uniforme, amb les seves divises i números.

Tres mangueres de goma, de 8 metres de llargada i 50 centímetres d'amplada, de cinc teles, amb les seves aixetes, enxufes i claus, per a regar els carrers. Tres parells de cuixinets i porta-mangueres.

Una tartana de sis seients, amb els seus gorniments.

Una premsa d'embarar papers i draps. Dues bàscules

Dos carros-botes de fusta, de sis cargues, amb les seves regadores.

Cinc carros de fusta, per a transportar fems i brossa.

Dos carros-botes de fusta, per a transportar comuna als camps, de cabuda nou cargues.

Vint parells de gorniments de cavalleries i deu ramals també per a cavalleries.

Informes en la impremta d'aquest diari, Llovera, 31.

El cas més senzill de TOS

el refredat més simple; qualsevol lleugera inflamació, més que afeccions tranzitories constitueixen un perill seriós i constant. La TISIS, BRONQUITIS CRÒNICA, l'ASMA, etc., són ben sovint el resultat de catarres mal cuidats. Les

Pastilles Serra

compostes de balsàmics, antisséptics i espectorants que tenen la facultat d'aliviar i curar tota mena de TOS i enfermetats de les vies respiratòries són el millor que pot recomenar-se en la seguretat d'obtenir promptes i satisfactoris resultats

Calma la tos ràpidament, estova el pit, descarrega els pulmons i fan desaparèixer tot seguit la fatiga que oprimia i dificultava la respiració.

ES VENEN A DOS RALS CAPSA

Litinoïdes Serra

Primera sal litínica fabricada a Espanya per a la obtenció de

RIQUÍSSIMA AIGUA DE TAULA

Exigiu sempre el nom LITINOÏDES SERRA sobre fons blau i tindreu la garantia de que la bossa és llegítima, essent l'únic veritable remei per a prevenir i curar malalties de l'estómac, fetge, ronyons, mal de pedra, etc. Proporcionen una aigua pura, fresca, carbònica, deliciosa de gust.

Es venen en capses de 12 paquets a 1 pesseta; de 30 paquets a 3'65 pessetes; de 100 a 7 pessetes,

UN PAQUET SOL 10 CÈNTIMS

El Reconstituent millor

és aquell que basant-se en teories científiques admeses universalment proporciona a l'organisme empobrit un immediat alivi i la reparació progressiva de les forces perdudes.

L'Enofosforina Serra

agradable al paladar com la més fina de les begudes, té una acció vivificant tal que pot dir-se que REFÀ el c-s rendit per l'anèmia; remineralitza la matèria gris, aclareix la ment i retorna el bon humor.

Es indispensables per a totes aquelles persones convalescents de llargues malalties, per a combatre la vellesa prematura, entortir al débil i vigoritzar a l'impotent.

FARMACIA SERRA - Arraval Sta. - **REUS**
- Agna, n.º 80 -

Sense aquesta marca

aparell **NO** és un Gramòfon
= CATALEGS GRATIS =

Companyia del Gramòfon S. A.

ESPANYOLA

Èxit colossal dels célebres artistes

TITTA RUFO I CARUSO

en discs marca GRAMÓFONO

De venda: **R. PERPIÑA** - Carrer Major, 22 - **REUS**
- Despatx: 24, pral. -

Dipòsit de Rellogeria. - Relloges de butxaca i Despertadors des de 2'90 p.

JOSEP SOLÉ

RECADER DE REUS A BARCELONA

BARCELONA

Bou de la Plaça Nova, 16

Passeig de Gràcia, 62 (Colmado)

Hospital, 4 (Estant)

REUS

Güell i Mercader, (Hos-

Telèfon 359 talets), 22.

Arraval Santa Agna, 5.

TINTORERIA de

Manuel Cibiach

Se renta i tenyeix tota classe de roba. - S'utilitza el planxat elèctric.

Galanes, 7

REUS

A. Terrafeta i de Barberá

Comissions - Representacions

Arraval Robuster, 38, 1.º Reus

Taller de Cerralleria d'obres

JOAN ADSERÁ CAMPS

Carrer d'Alegre, 17. - REUS

Representant exclusiu a Reus de les portes d'acer ondulat, i de tots sistemes, de la Casa J. Mas Bagá, de Barcelona, i reparació de les mateixes.

Fàbrica de Capses de Cartró

ENRIC VIDAL

Carrer Galló, 4

REUS

Casa PUJOL

TRAJOS DE LLANA
DES DE 25 PESSETES

Monterols, 37

REUS

Esteve Massagué

Comissions-Representacions

St. Llorens, 8, 3.º

REUS

DISPONIBLE

JOAN PUJOL

Recader de Reus a Barcelona

Arraval alt Jesús,

REUS